



Sauga Sõnumid

Sauga valla leht november 2011 (nr 10)

Sauga vald 20



Valla 20. aastapäeva tähistati 4. novembril Sauga noortekeskuse saalis. Sõna said külalised naaberomavalitsustest, maavalitsusest, Pärnumaa Omavalitsuste Liidust jm. Tunnustati valla aktiivsemaid kodanikke, ettevõtjaid ja kauaaegseid töötajaid. Peolistele esinenud oma valla lauljad-tantsijad löid kokkutulnute seas südamliku ja ühtehoidva meeleolu, Tammiste lasteaia kollektiiv mängis käsikelladel omapoolse õnnitlusloo. Ohtu jätkus rõõmsa rahvapeoga kohalikus pubis Conzenhof, kus esines valla ansambel Hellstones ja külalisena Herra Q. Valla 20. aastapäeva raames oli rahval võimalus noortekeskuse saalis kahe nädala jooksul ajaloonäitust külastada.

Fotod: Konstantin Tabanakov



Vallavanem Priit Ruutu õnnitleb Sindi linnapea Marko Sorin



Volikogu esimees Vello Tiidermann tänab ettevõtjat ja volikogu liiget Oie Kukke



Peolised said uudistada valla ajaloonäituse jaoks valminud plakateid



Jänesselja lasteaia ansambel Nõianeitsid Marge Lumisalu (vasakul) juhendamisel



Peeter Hanseni laulu saatis klaveril Tiina Männik



Esinemiseks võttis südame rindu ka alles sel sügisel Marko Sassjani (keskel) käe all alustanud rahvatantsurühm. Sassjan oli ühtlasi ka ohtujuht



Peo tõmbas Marko Sassjani eestvedamisel käima Sauga põhikooli õpetajate glamurne etteaste



Nelli Vadami juhendamisel ansambel laulavad Jänesselja lasteaia töötajad



Peo lõpetuseks söödud tordi esimene tükk ulatati valla vanimale elanikule August Puustele

VOLIKOGU ISTUNGIL

20. oktoobril

• Tunnistati osaliselt kehtetuks vallavolikogu 26.01.2007. a otsus nr 23 "Nurme Turvas kinnistu detailplaneeringu kehtestamine" Pärnu Maavalitsuse algatatud järelevalve tõttu.

• Muudeti humanitaarkomisjoni koosseisu (volikogu 20.11.2009 otsus nr 54 ja 17.12.2009 otsus nr 61) lisades sinna Tammiste lasteaia majandusjuhataja A. Pilteri.

• Omaniku V. Mihkelsi avalduse alusel lõpetati Nurme külas asuva Mihkelsi kinnistu detailplaneeringu menetlemine. Planeering on algatatud 2006. aastal.

• Tunnistati kehtetuks Urge külas asuvate Urge Suurfarmi, Karjanõmme ja Sõpaugu kinnistute detailplaneering omanike Urge Veis OÜ juhataise liikme R. Gabori ja Dorioone OÜ juhataise liikme T. Raidmetsa avalduse alusel.

• Kehtestati Metsa 18 kinnistu detailplaneering Tammiste külas.

• Võeti vastu Tammiste Lasteaia arengukava aastateks 2011-2014.

Infopunktidenä räägiti valla üldplaneeringu jätkamise variantidest; võimalustest lasteaiakohtade nappuse leevendamiseks; maa ostmisest Urgele rajatud Pulli raudteepaustu parkimisplatsi tarvis; valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava uuendamise ja sellega seotud kulutustest.

Järgmine volikogu istung toimub 24. novembril.

Volikogu istungi protokoll, otsuste ja määrustega on võimalik lähemalt tutvuda Sauga vallamajas, Sauga ja Urge raamatukogus ning Sauga valla kodulehel www.sauga.ee (dokumendiregister).

VALLAVALITSUSES OTSUSTATI

oktoobrikuul

• anda avaliku ürituse luba Pärnumaa Rahvaralli läbiviimiseks 29. oktoobril

• anda kirjalik nõusolek Eametsa külas Nurme 51 kinnistul puurkaevu rajamiseks

• anda ehitusluba Kilksama külas Tammiku 9 kinnistul üksikelamu ehitamiseks ja Tammistes Rannakaare tee 2 kinnistul garaaži laiendamiseks

• anda kasutuslood: Nurme külas Mihkelsi kinnistul puurkaevule ja Moisa tn 8 kinnistul üksikelamule; Tammiste külas üksikelamutele Sinilille tn 9 ja Vesikupu tee 3 kinnistul

• mitte väljastada projekteerimise lähtetingimusi laohoone rekonstrueerimiseks Sauga alevikus Jänesselja tn 18 kinnistul, kuna tegemist on kohustusliku detailplaneeringu alaga

• anda luba Pulli külas Koolipargi kinnistul murdunud kase raiumiseks

• rahuldada 6 jäätmeveoga seotud avaldust

• määrata teenindusmaa olemasolevate hoonete juurde maa erastamiseks

• anda nõusolek maa ostmiseõigusega erastamiseks 3-le hoonete omanikule

• anda nõusolek Põlendiku ja Künnoja kinnistute jagamiseks kehtestatud detailplaneeringu alusel, määrata lähiaadressid ning maa sihtotstarve

• seada sundvaldus Sauga alevikus Kuldnoaka tn 2 ja 4, Roolinnu tn 4 ja 6 ning Ööbiku tn 2 kinnistutele omanike nõusolekul Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ kasuks Söökla alajaama

F1 piirkonna elektrivarustuse parendamise ja olemasoleva elektrivõrgu rekonstrueerimise eesmärgil, elektripaigaldiste talumiseks

• suurendada Tammiste Lasteaia liitruuhmas laste arvu 20-ni

• sõlmida leping rehabilitatsiooniteenuse osutamiseks erivajadusega inimesele 30 euro ulatuses kuus

• sõlmida leping tugiisiku-teenuse osutamiseks erivajadusega lastele 4 tunniks päevas kuni 30. detsembrini 2011

• maksta 128 euro suurust 2-aastase lapse toetust ühele perele

• maksta kahele eakale valdalaelanikule sünnipäevatoetust a 64 eurot

• maksta toimetulekutoetust 13-le taotlejale kokku 1533,94 eurot

• maksta 8-le abivajajale toetust kokku 367,56 eurot

• tasuda sel õppeaastal valdalaelarvest kehtiva määruase alusel nelja ja enamalapselise pere lasteaia ja koolis käivate laste toiduraha kokku ühe pere 3 lapse eest

• kahe toimetulekuraskustes pere toetamiseks tasuda valdalaelarvest 5 lapse pikapäevavaruha toiduraha

• maksta 64 euro suurust matusetootust ühele taotlejale

• tasuda valdalaelarvest kahe lapsehoiuteenusel käiva lapse osalustasu 66% ulatuses lapsehoiuteenus kohatasust ühel lapsel käesoleva aasta lõpuni, teisel 31. märtsini 2012

• anda taotlejale üürile sotsiaalkorter üheks aastaks

Sauga vallas makstavad toetused

Marju Tomberg, sotsiaaltöö spetsialist, tel 442 0729

• Sünnitoetust makstakse 192 eurot lapse sünni puhul peredele, kus mõlemad lapsevanemad või üksikvanem on Sauga valla elanikke registreeritud vähemalt 6 kuud enne lapse sündi ja lapse elukohaks on Sauga vald. Toetus on 96 eurot, kui lapsevanematest ainult üks on registreeritud vähemalt 6 kuud enne lapse sündi Sauga valla elanikuks ja lapse elukohaks on Sauga vald. Sünnitoetust makstakse välja laste sünni piduliku tähistamise päevaks.

• 2-aastase lapse toetust 128 eurot makstakse, kui laps koos vähemalt ühe vanemaga on olnud 1 aasta enne lapse 2-aastaseks saamist registreeritud Sauga valla elanikeks. Toetuse avaldus tuleb esitada lapse sünnipäevast 3 kuu jooksul.

• Esmakordselt esimesse klassi astuva Sauga valla elanikuna rahvastikuregistrisse kantud lapse vanemale makstakse ühe-kordset toetust 64 eurot. Toetust makstakse avalduse alusel isikutele, kes on enne uue õppeaasta algust 1. augusti seisuga registreeritud Sauga valla elanikuks.

• Sauga valla elanikeregistris olevatele väikese sissetulekuga (sissetulek kuni 96 eurot pere-liikme kohta) ja erivajadustega lastega peredele kompenseeritakse osaliselt kooli või lasteaia toidu-

raha. Kirjalik avaldus koos avaldust põhjendavate dokumentidega esitatakse iga kuu 20. kuupäevaks sotsiaaltöötajale.

• Nelja- ja enamalapseliste perede koolieelses lasteasutuses ja koolis käivate laste toiduraha kompenseeritakse lapsevanema avalduse alusel.

• Matusetootust 64 eurot makstakse Sauga valla elanikeregistrisse kantud ja Sauga vallas elanud isiku surma korral isikule, kes korraldab matused ja katab sellega kaasnevad kulud.

• Põhikooli ja gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetaja toetust makstakse avalduse alusel taotlejale kui koolilõpetaja koos vähemalt ühe vanemaga on jooksva aasta 1. jaanuari seisuga kantud Sauga valla elanikeregistrisse.

• Eakatele valdalaelanikele makstakse nende 80., 85., 90. ja igal 90-ndale järgneval sünnipäeval 64 eurot toetust, kui nad on jooksva aasta 1. jaanuari seisuga Sauga valla elanikeregistris. Sotsiaaltöötaja toob toetuse tähtpäevalisele koju.

• Rahaliste vahendite olemasolu korral võib vähekindlustatud isikutele maksta lisatoetust hädavajalike kulutuste osaliseks katmiseks. Toetuse maksmise ja suuruse otsustab vallavalitsus pereabikomisjoni ettepanekul.

7. detsembril kell 18.00 esitab SA KredEx Are Vallakeskuses ettekande kortermaja välispiirete soojustamise, küttesüsteemi ja õhuvahetusüsteemi korramise vajalikkusest ja mõjust elamu energiatarbele, vajaliku toetuse ja rahastamise võimalustest. Teemad: • kuidas kasutada senisest poole vähem soojust tavali- ses kortermajas; • kortermaja kompleksne renoveerimine; • mida teha hoone välispiiretega (seinad, aknad, pööning); • kuidas küttesüsteem aitab soojust säästa; • mida tähendab individuaalne soojuse arvestamina korteri kaupa; • kuidas korterist väljuvast saastunud õhust soojus majja tagasi tuua; • mil- lised on SA KredEx toetused eelnevate küsimuste lahendamisel.

Hulkuvad koerad teevad muret

Janne Soosalu, keskkonnaspetsialist

Vallavalitsus saab väga palju mu- relikke-vihaseid kirju, mis kajastavad olukordi, kui omapäi välja jooksva lastud koer läheb võõras- se majapidamisse, häirides sealseid elanikke, või tuleb tänaval kallale inimesele või teisele koerale, keda peremees korralikult rihma otsas jalutab. **Peamised soovitud loomaomanikule:**

• Enne looma võtmist peab tõsiselt kaaluma, ka suudate kanda vastutust looma hoidmise ja õpe- tamise eest: loom käitub üldjuhul sellisel, nagu peremees teda õpet- anud on;

• Tuleb kinni pidada Sauga valla koerte ja kasside pidamise eeskir- jadest (saadaval valla kodulehel www.sauga.ee Dokumendid ja blanketid - Avalikud dokumen- did, samuti vallamajas).

• Isegi enda juuresolekul ei tohi lasta oma koeral võõra inime- se juurde minna, sest võõrale ei pruugi teie loom meeldida ja tema äkkreageering võib teie looma et- tearvatult käituma panna.

• Koer võib vabalt ringi joosta vaid tarastatud aias või looduses sellises kohas, kus teiste inimeste häirimine on välistatud.

• Koeraga jalutama minnes tu- leb kaasa võtta kilekotike, millega saab looma väljaheite üles korjata

ja prügistada visata.

Soovitud võõra koera ohv- riks langenud inimesele:

• Kui on oht, et koer võib teid rünnata, ei tohi talle selga pööra- ta, kiseda ega minema joosta, tu- leb jääda rahulikult lootes, et ka koer rahuneb ja laseb teil liikuma hakata.

• Kui te teate, kellele järeleval- veta koer kuulub, ütlege seda ka valla keskkonnaspetsialistile või politseile, see lihtsustab uurimise sujumist.

• Enne ametiisikutele teatamist rääkige juhtunust ka loomaoma- nikule (kui see teada on), mõist- like inimeste puhul peaks juba sel tasandil probleem lahendatud saama.

• Kui see nii ei ole või te ei tea, kellele teid häiriv koer kuulub, võib võtta ühendust valla kesk- konnaspetsialisti **Janne Soo- saluga** (tel 442 0722, 525 3929, e-post janne@sauga.ee) või piir- konnapolitseiniku **Tambet Ta- liga** (tel 612 3512, e-post tambet.palast@politsei.ee). Samuti võib pöörduda vallavalitsuse informeerim- ist helistada Pärnu kodutute loomade varjupaika (tel 524 6705).

Info varjupaigas olevate loomade kohta on kättesaadav veebilehel <http://parnu.varjupaik.ee>.

ALGATATI 330/110 KV ELEKTRILIINI TRASSI TEEMA-PLANEERING

Pärnu maavanem alga- tas teemaplaneeringu, mille eesmärgiks on olemasoleva Harku-Lihula-Sindi 110 kV õhuliini trassi viimine vasta- vusse 330 kV pingeklassiga õhu- liini trassi nõuetele Pärnu maako- nna Lääne maakonna piirist kuni Sindi alajaamani. Planeeri- tav elektriliini trass kulgeb läbi Koonga, Audru ja Sauga valla. Planeeringu alaks on 330/110 kV õhuliini toimimiseks ja ala- jaamadega ühendamiseks vaja- lik maa-ala nimetatud valdades.

Koostöö edukaks toimimi- seks moodustatakse planeeri- ngu töörühm, milles osalevad maavalitsuse, AS Elering ja ko- halike omavalitsuste esindajad.

Sauga valda esindab töörühmas ehitusnõunik **Harri Aas**.

Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu ja keskkon- namõju strateegilise hindamise algatamiseks korraldusega ning planeeringu koostamise käigu ja dokumentidega on võima- lik tutvuda Pärnu Maavalit- suse kodulehel: <http://www.mv.parnu.ee/>.

Info Pärnu Maavalitsuse pla- neeringute talitusest, telefon 447 9761, e-post tiuu.parn@mv.parnu.ee.

EBASEADUSLIK PRÜGI MAHAPANEK ON KARISTATAV

Sauga vallas ringi liikudes riiv- vad silma massilise prügi soku- tamine loodusesse – metsa alla, kraavidesse jne. Kas see on ko- halike inimeste kätetöö või läbi- sõitjate oma?

Konkreetne näide on hiljuti Eametsa külas avanenud ma- sendav vaatepilt, kus ühele kinnistule oli ebaseaduslikult viitud hunnikute kaupa vanu televiisoreid, diivaneid, ehitus- prahti ja muud prügi.

Kinnistu korrahoiu eest vastutab kinnistu omanik. Seda ka juhul, kui aastaringiselt krunti ei kasutata ja teie äraolekul on teie maale prügi ladustanud keegi võõras. Kinnistuoanike and- med on vallavalitsusel olemas.

Meeldetuletuseks tutvuge Sauga valla heakorraeeskirjaga ja jäätmehoolduseskirjaga valla kodulehel www.sauga.ee (Dokumendid ja blanketid – Ava- likud dokumendid). Vallavalit- susel on plaanis välja selgitada isikud, kes on teiste maadele või loodusesse oma prügi sokuta- nud, et neid seadusega ettenäh- tud korras karistada. Neil, kes tundsid ennast praegu ära, on võimalus oma salaja valdesse kohta mahapandud prügi koristada enne, kui teie tegevusele jälile saadakse. Vastavalt Jäätmesa- dusele on jäätmete ladestamise eest väljaspool jäätmekäitlus- kohta rahatravh eraisikule kuni 1149 eurot ja juriidilisele isikule kuni 3200 eurot.

Küsimuste, vihjete jms korral pöörduge Sauga valla keskkon- naspetsialisti **Janne Soosalu** poole telefonil 442 0722, mobiiltelefonil 525 3929 või e-posti aadressil janne@sauga.ee

Seoses massilise dokumentide kehtivusaja lõppemisega lähitulevikus palume kõigil visata pilk oma dokumendi kehtivuse kuupäevale ja kui see hakkab lõppema, ärge jätke uue dokumendi taotlemist viimasele minutile, vaid tehke seda paarikuuse reservajaga. Lõppenud kehtivusajaga dokument võib teile kaasa tuua ebameeldivi erinevatel asjaajamistel.

POLITSEITEATED

Ajavahemikul 22.09.2011 - 22.10.2011 Lääne Prefektuuri Pärnu politseijaoskonnas registreeritud süüteoatead, mille toimumiskohaks on Sauga vald

16. oktoobril pandi kella 01.40 ajal toime kehaline väärkohtlemine Sauga alevikus Madise bussipeatuses. Üks noormees löi teist rusikaga pea piirkonda tekitades viimasele füüsilist valu.

Joores juht

24. septembril kella 14.35 ajal juhtis 44-aastane meesterahvas Pärnumaal Tallinn-Pärnu-Ikla maantee 121. kilomeetril mootorsõidukit Chrysler Voyager olles ise alkoholi tarvitamisest tingitud joobeseisundis. Väljahingatavas õhus mõõdeti juhi alkoholi kontsentratsioon 1,01 mg/l. Juhi suhte alustati kriminaalmenetlust.

URGE RAAMATUKOGU KÜLASTAS KIRJANIK ŠOTIMAALT

Urge raamatukogus käis 11. oktoobril esinemas endine Sauga elanik, praegu Šotimaal elav **Kerli Altmart**. Tema sulest on ilmunud „Täpitaheaabits“ mudilastele ja noorteromaan „Makaagid ja majad“. Altmarti olid kuulama tulnud Urge naiseltsi ja Sauga kirjandushuviliste seltsi „Luule“ liikmed. Ei puudunud ka vallavanem **Priit Ruut**, kes pärast kohalike elanike rõõmude-murede osavõtlikku ärakuulamist huviga jälgis Altmarti juttu elust Šotimaal. Kokkutulnud said teada, et kuigi kuulume ühte Euroopasse, on elu Šotimaal mitmeski mõttes Eesti elust erinev. Näiteks ostetakse mere taga elektrit poest ja jupikaupa, kasutatakse ikka veel tšekiraamatuid, majad on enamasti kohalikust kivist ja kanalatsioonitorud jooksevad mööda välisseinu. Telefoni-teenused suunatakse läbi India operatoreid, mistõttu ühes otsas püütakse aru saada Šoti ja teisel pool India aktsendist, kuigi räägitakse justkui ühtsama inglise keelt.

Lõpetuseks kirjutas Kerli Altmart oma raamatutesse paar rida, mis jäävad tema külaskäiku meenutama kõigile, kes edaspidi Urge raamatukogust tema raamatuid laenuvad.

MÄLUMÄNG KULGES TASAVÄGISELT

Novembrikuusel mälumängurite jõukatsumisel võitis napp võistkond Veab koosseisus **Aita Niklus, Eve Niklus, Ege Järvesaar-Busch, Liivia Koolme**. Lisaküsimusega teenis „hõbemedali“ **Este Maidle** ja **Arno Tänav** duo „Viira“. Kolmanda kohaga pidi leppima Berta koosseisus **Viive Alberg, Anne Remmelgas, Silvi Murd, Piia Salundi**.

Järgmine ajuragistamine toimub 1. detsembril kell 19.00 Sauga raamatukogus. Parimatele auhinna!

JÄNESSELJA LASTEAEAD ON LÄBI AASTAKÜMNETE PALJU MUUTUNUD

Tiiu Kaasik, lasteaija juhataja 1989 - 2010; Aina Alunurm, lasteaija direktor alates 2010. a

5. jaanuaril 1976. a avatakse Pärnu sovhoosi lastepäevakodu Naerulind 140-le lapsele (osani- kude: Pärnu Kolhoosidevaheline Seafarm, TREV-1, Pärnu KEK, Kolhoosidevaheline Turbanõukogu ja Salutaguse sovhoosi Kilk-sama karusloomafarm). Tööle hakkab kaks söimerühma ja neli aiarühma, on võimalus lapsi jätta ka ööpäevasesse rühma (kaotatakse 1980ndatel). Töötajate arv on 43, neist 16 pedagoogi. Kui Pärnu sovhoosist saab 1990. aastal AS Agrofirma „Pärnu“, muutub ka lasteaija nimetus – Agrofirma „Pärnu“ Lastepäevakodu.

1992. a jaanuarist läheb lasteaead Sauga valla alluvusse ja saab nimeks Jänesselja Lastepäevakodu. 1. aprillist 1995. a on lasteaijal ise- seisev eelarve, pitsat ja pangaarve. Jänesselja lasteaija tegevust finantseerib lasteaija poolt koostatud eel- arve alusel Sauga vald ning alates 1997. a kehtestatakse osalustasu määr õppe- ja majanduskulude katmiseks lapsevanema poolt. Lasteasutuse tegevuse aluseks on olnud arengukava.

1991. - 1997. a suletakse laste arvu vähenemise ning omavalitsuse käsituse olevate rahaliste vahendite nappuse tõttu kolm rühma. Koondatakse paljud tublid tööta- jad, töölejäanutele suurendatakse koormust. Värvikaks näiteks on fakt, et mitme aasta vältel hariti kogu lasteaija personaliga suvel Jänesselja lasteaija peenramaad: kasvatati kartulit ja juurvilju ning tehti talveks hoidiseid – ikka selleks, et laste toit tervislikum ja

odavam oleks. Ka töid lapsevane- mad talveks kartulit ja kõõvilvilju.

1998. - 2004. a töötab hoo- nes kolm rühma. Lapsed on paigutatud rühmadesse mitte vanuse, vaid vanemate soovi järgi: ühe pere lapsed said käia samas rühmas. Töötajaid on 15, mõned neist osalise koormusega, töötajate tööaja kokkuhoiaks kasutatakse õhtuti valverühmi. 2003. - 2004. õppeaastast said seni numbrite järgi eristatavad rühmad oma nimed: Tibu, Muumi ja Poku.

2003. - 2005. a algab vallas elanike sisseränne ja laste arvu kasv, mille tulemusena taas- avatakse rühmi. Uued rühmad saavad nimeks Lepatriinu, Sipsik ja Nublu. Sellega taastub lasteaija avamisaege olukord, alates 2005. - 2006. õppeaastast on lapsi 6 rühma punku (110-115 last). Kuna laste ja rühmade arv kahekordis- tub kolme aasta jooksul, kasvab lasteaija personali hulk.

2007. a hakatakse tegema ette- valmistusi juurdeehituse projek- teerimiseks ja ehitamiseks. 2009. a jaanuarikuus avatakse kolme rühma, avara spordisaali, kunsti- toa ja lasteaija administratsiooni ruumidega juurdeehitus. Laste- aiast tegutseb üheksa rühma, töötajaid on 35.

Lasteaija avamisastast alates kuni tänaseni on tubli tööpanuse andnud mitme põlvkonna laste kasvatamisel **Elle Oja, Malle Uslov** ja **Rene Tiido**. Pikaaja- lised töötajad (enne 1991. a tööle asunud) on veel **Hille Pikkor, Tiina Tugi, Nelli Vadam, Reti**



Tõnismaa, Rita Oskar, Jana Torn.

Eesti Vabariigi tekkega muutu- vad kehtetuks nõukogudeaegsed seadused, määrused ja korrad. Tunnid ja õpetajakeskus „muu- tuvad“ loimitud tegevusteks ja lapsekeskuseks, aineõpetus asen- dub üldõpetuse põhimõttega.

Lastevanemate rahulolu-uurin- guid on regulaarselt läbi viidud alates 1999. - 2000. õa, tulemusi on püütud arvestada lasteaija elu korraldamisel. 2004. - 2005. õppeaastal luuakse seoses õppe- kava arendusega arendusrühm. 2005. - 2006. õa keskendutakse õpetajate eneseanalüüsile jms, samuti rühma aasta tegevuskava koostamisele. 2007. - 2008. õa on esiplaanil mäng ja selle ka- vandamine ning õppe- ja kasva- tustegevuste eesmärkide täitmise analüüs. Murranguline on aasta

2008-2009, mil lasteaead sõnastab oma väärtused (koostöö, rahvus- likkus, turvalisus, heatahtlikkus) ja eripära: Jänesselja lasteaias käiv laps tunneb ja oskab hoida oma maa kultuuri.

Kahetekümne aasta sisse jäävad ka terminoloogilised muuda- tused: lasteaija kasvataja on ümber nimetatud õpetajaks, kasvataja abi (vahel nimetatud ka „söögitädi“) on nüüd õpetaja abi, juhataja on direktor, juhataja asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal õppealajuhataja ning juhataja asetäitja majanduse alal majandusjuhataja. Siinkohal tasub ehk ka rõhutada, et peda- googid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad. Tunnid on asendunud te- gevustega, mille käigus laps män- gides, avastades, vaadeldes, katse- tades, suheldes kogemusi saab ja teadmisi omandab.

URGE RAAMATUKOGU ON ENAM KUI SADA AASTAT VANA

Liivia Koolme, Urge raamatukogu juhataja

Sindi ja Taali „ülejõe- kandis“ hakati rahvale kasutamiseks raama- tuid ostma ja koguma mõõduvõrra sajandi al- gusaastatel piduõhtute tuludest. Templite järgi vanades raamatutes saab aimu seltside rohkusest selles piirkonnas. Küll tegutses neid Tammisses, küll Taali koolis.

Väga vähesed raamatud on pääse- nud sajandi keskaastate hävita- mistõttu.

Nimi on raamatukogul muu- tunud ajaga kaasaskäivalt mitu korda, olles olenevalt valla nime- tusest kas Paikuse-Ülejõe või Taa- li-Ülejõe, rahva-, haru-, küla- või ilma eessõnata lihtsalt raamatu- kogu. Kõige pikem nimi on olnud Pärnu Rajooni Keskraamatukogu Taali-Ülejõe haruraamatukogu. Alles 1980-ndate algul muudeti nimi küla järgi Urge raamatu- koguks.

1950-ndatest alates on raama- tukogu asunud Urge külas, kolin- nud vaid paar korda mõni maja edasi ja korra 1970-ndatel ka tagasi. Praegu kasutatakse ühek- sandat aastat endise kauplus- söökla avarat müügisali. Ruumis toimub iga kuu midagi - kohtu- misõhtud huvitavate inimestega, ringid, avatakse näitusi, tegutses valimiskomisjon, peetakse rahva-

koosolekuid, esinemas on käinud isegi lauljad-tant- sijad. Natuke kergema mõõbli ringtõstmist ja ruumi mõh 50-80 in- mest ära. Aastaid töotas kord nädalas laenu- tuseks, sest üritusest, Jänesselja lasteaija laulu- ja tantsupeost, mille eest see auhinnakoolituse pakkumine tuli, oli mõõdas ju- ba poolteist aastat.

Mul pole varem olnud võima- lust osaleda auhinnakoolitusel, arvasin, et see on üks lust ja lil- lepidu. Pärast kutse kättesaamist sain aru, et ees seisab kaks tihe- dat tööpäeva, sest kutsel oli kir- jas: „Seminaril osaledes oskate mõjusamalt tutvustada oma valdkonna professionaalset kogemust ja mõjutada avalikkuse teadlikkust. Seminar sisaldab nii loenguid, videonäiteid kui nõ motivatsioonitegevusi.“

Nii ka rõpooles oli. Tõeliselt nauditav oli olla juba tutv- misringis, kus tuli enda rinnale kinnitada paber enda nimega, lisades sinna juurde tähtsaim õpetaja oma elus. Mina kirjuta- sin kohe pikemalt mõlemata paberile sõna EMA. Muidugi pidi igatüki enda poolt kirjutatud põhjendada. Pärast kõigi ära kuulamist sain aru, *millised* ini- mesed sellel seminaril osalesid ja tundsin suurt tänuikkust vii-

Osalesin „Eestimaa Õpib ja tänab“ auhinnakoolitusel

Nelli Vadam, Jänesselja lasteaija muusikaõpetaja

21. ja 22. septembril toimus üleriigilise üldharidusastutuste tunnustussüsteemi „Eestimaa õpib ja tänab“ auhinnavõitjate ühiseminar Jõgevamaal Trofee jahimajas. Kutse selles osale- miseks oli mulle suureks ülla- tuseks, sest üritusest, Jänesselja lasteaija laulu- ja tantsupeost, mille eest see auhinnakoolituse pakkumine tuli, oli mõõdas ju- ba poolteist aastat.

Mul pole varem olnud võima- lust osaleda auhinnakoolitusel, arvasin, et see on üks lust ja lil- lepidu. Pärast kutse kättesaamist sain aru, et ees seisab kaks tihe- dat tööpäeva, sest kutsel oli kir- jas: „Seminaril osaledes oskate mõjusamalt tutvustada oma valdkonna professionaalset kogemust ja mõjutada avalikkuse teadlikkust. Seminar sisaldab nii loenguid, videonäiteid kui nõ motivatsioonitegevusi.“

Nii ka rõpooles oli. Tõeliselt nauditav oli olla juba tutv- misringis, kus tuli enda rinnale kinnitada paber enda nimega, lisades sinna juurde tähtsaim õpetaja oma elus. Mina kirjuta- sin kohe pikemalt mõlemata paberile sõna EMA. Muidugi pidi igatüki enda poolt kirjutatud põhjendada. Pärast kõigi ära kuulamist sain aru, *millised* ini- mesed sellel seminaril osalesid ja tundsin suurt tänuikkust vii-

bida nendega koos, sest nagu te teate, tõeliselt heas seltskonnas viibimine ülendab meid!

Seminaril sain teada, et saada väljavalituks teiste ürituste ja ini- meste hulgast „Eestimaa õpib ja tänab“ raames, pidi keegi meie peo kohta põhjaliku info teele saatma veebikeskkonnas www.eestimaaõpib.ee. Uurinud, kes tegi taotluse tunnustamiseks meid toredad üritused, sain teada, et see oli üks Jänesselja lasteaija lapse- vanem. Taotluse esitamiseks pidi ta tegema palju kirjatööd, aga nagu lapsevanem ütles, saades teada auhinnakoolitusest, tasus see vaeva. Aitüma talle!

Kogu artiklit, kus on juttu ka väga headest koolitajatest, põh- jalikumalt seminariteemadest, hilisõhtusest-õisest tegevusest, varahommikusest filmivaata- mise kogemusest jne, saate huvi korral lugeda Jänesselja lasteaija kodulehelt www.janesselja.ee.

Tänan kõiki Jänesselja las- teaia laulu- ja tantsupeo etteval- mistusperioodil moodustatud töögrupe ja üksikisikuid, kes oma valdkonna eest vastutasid, ja kõiki teisi Jänesselja lasteaija töötajaid, kes meie vahvale peole öla alla panid, hea sõnaga toeta- sid ja esinemisel osalesid! Kind- lasti järgneb esimesele peole ka teine, aga seda juba paari aasta pärast!

TEATED

FAASINIHE
ELEKTRITÖÖD

Ehitamine
Renoveerimine
Korrastamine
Hooldamine
Käidu korraldamine
Nõustamine

Tel: 53 406 180
info@faasinihe.ee
www.faasinihe.ee

Sekundaarset kilest plastgraanuleid tootev ettevõtte vajab kahte nais- ja kahte meestöötajat. Väljaõpe meie poolt. Asume Sauga vallas Hüntali busipeatuse lähedal. Töö on kolmes vahetuses. Info telefonil 5684 2572

SAUGA VALLA SPORDIKLUBI ootab treeningule kõiki noori vanuses 9-16 esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 17.00. Kaasa sportlik riietus ja hea tuju! Trenn on tasuta.

SAUGA PÕHIKOOLIS alustas 19. novembril 2011. a tööd kooliks ettevalmistav klass. Klass töötab tasuta laupäeviti kell 10.00-12.00. Liituda võib igal laupäeval, vajalik eelregistreerimine tel 443 0032, 5553 5765. Klassi töös osalemine ei kohusta õppima asuma Sauga Põhikooli. Eelkooli eesmärgiks on laste ettevalmistamine sujuvaks üleminekuks ühelt haridusastmelt teisele, ka koolistressi vähendamine algklassides. Koolivalmidus on peale teadmiste pagasi ka eneseteenindamine ja suhtlemine kaasõpilastega, õpetajatega ning teiste täiskasvanutega.

URGE RAAMATUKOGUS kolmapäeval, 7. detsembril kell 18.30 jõululaulude kontsert. Esineb Pärnu Vanalinna Koolituskeskuse ansambel Merileid. Naisseltsi kogunemine kell 17.

Sauga Sõnumid

Väljaandja
Sauga Vallavalitsus
Address Selja tee 1a, Sauga
alevik, 85008 Pärnumaa
E-post sauga@sauga.ee
Toimetajad **Ave Grenberg**
Tel 442 0719, 514 7863

Piia Salundi

Tel 443 1409
E-post sauga@pkr.ee
Küljendus Piia Salundi

Trükk Hansaprint
Kaastöö ootame iga kuu viimaseks päevaks. Toimetusel on õigus vajadusel kaastööd lühendada ja redigeerida.

SAUGA PÕHIKOOL 20 AASTA LÕIKES

Heli Alumets, Sauga Põhikooli õppealajuhataja

Sauga Põhikoolil on täitunud 20 aastat tööd vallavalitsuse allasutisena.

1991. a oli kooli direktoriks Lembit Rebane. Alustati kvaliteedijuhtimissüsteemi loomisega.

Aastatel 1991 kuni 2004 otsiti väljundeid kooli paremaks majandamiseks, näiteks töötas kooli keldris baar, oli tellitud projekt koolimaja sihtasutuse moodustamiseks, osa pedagooge ja koolijuhid töötasid füüsilisest isikust ettevõtjana.

Kirjutati erinevaid projekte, nii on Sauga Põhikool saanud duširuumid ja pälvitud mitmekordselt Rohelise lipu keskonna säästliku kasutamise

est.

2004. a asus ametisse direktor Arvo Tali, algas koolimaja remont. Esimesel aastal vahetati koolimaja aknad, renoveeriti sild üle oja söökla teel, lõhuti puukuur. Järgmisel aastal viis jaanuaritorm koolimaja katuse ja mürdis suuri kuuski maja ees. Selle tagajärjel toimus katuse sundremont ja kuuskede mahavõtmine ning uue kuuseheki istutus. Edasi on järk-järgult remonditud kogu koolimaja - alumine korrus, ülemine korrus, gardoobi hangiti kapid, poiste käsitööklass sai puu- ja metallitöö jaoks uue kuuve, välja on vahetatud kogu kooli mööbel, kaasajastatud on arvutiklass.

Iga sügis on olnud üllatusterohk.

2005. a õppetöö korralduses oli rõhuasetus inglise keele ja loodusainetel. 2008. a mindi üle e-kooli süsteemile ja avati mittestatsionaarne osakond, mis on aidanud nii mõnelgi põhikooli lõputunnistust saada. Käesolevast õppeaastast on koolil interaktiivne õpikeskkond. Alustatud on talgureaditsiooniga.

Kool areneb muutuv asjas ning julgesti võivad Sauga valla lapsed asuda õppima meie kooli! Tulge ja vaadake!

Valla haridusel on pikemalt kajastatud Heino Mändla uurimuses "Sauga valla koolide ajalugu" (toimetus)

LEADER tegevusgrupp
MTÜ PÄRNU LAHE PARTNERLUSKOGU

avab taotlusvoorud Leader-meetme raames antava projektitoetuse taotluste vastuvõtmiseks aastal 2012. Taotlusi on õigus esitada mittetulundusühingutel, ettevõtjatel, sihtasutustel, seltsingutel ja kohalikel omavalitsustel, kelle tegevus toimum Audru, Häädemeeste, Kihnu, Koonga, Lavassaare, Saarde, Sauga, Tahkuranna, Tõstamaa, Varbla valdade territooriumil, lähtudes PLPK strateegiast.

Avatud on järgmised meetmed (kuni meetme eelarves jagub rahalisi vahendeid):
Meede 1: Koostöö, koolitus ja teavitustevõime

Meede 2: Külade elukeskkonna uuendamine ja arendamine

Meede 3: Noorte kaasamine kogukonna elukeskkonna parendamisse

Meede 4: Ettevõtluse konkurentsivõime tõstmine

Meede 5: Romantiline Rannatee - turismi edendamine

Info kodulehel www.plp.ee
Projektitaotlusi saab esitada kirjalikult:
I taotlusvoor 31.01.2012 - 03.02.2012
II taotlusvoor 17.09.2012 - 21.09.2012
PLPK büroosse Ringi 1a, Audru, Pärnumaa, kell 9.00-16.00

Konsultatsioon meetmespessialistidelt:
Margit Merila, tel 526 0894, e-post margitmerila@gmail.com; Raili Mengel-Sünt, tel 521 9722, e-post raili@maaturism.ee; Mercedes Merimaa, tel 509 2261, e-post plpparnu@gmail.com

NB! Konsultatsiooni ja taotluse esitamise aja palume eelnevalt broneerida plpparnu@gmail.com või telefonil 433 1053. Taotluste vastuvõtu ajal konsultatsioone ei toimu.

Sauga raamatukogu alustas seitsmel ruutmeetril

Piia Salundi, Sauga raamatukogu juhataja

Vanimad kirjallikud andmed, mis annavad tunnistust Sauga raamatukogu tegevusest, pärinevad aastast 1946. Raamatukogu asus toona Sauga koolimajas 7,5 ruutmeetrises toakeses. Hiljem koliti raamatukogu teisele poole teed ja asus 1974. aasta sügiseni külanõukogu ja sidejaoskonnaga ühise katuse all. Selle ajani oli raamatukogul olnud juba kaheksa juhatajat. 1975. aasta jaanuaris avas raamatukogu üheksa juhataja **Ene Tiismaa** ukseid Sauga alevikus kortermajas number 6 (praegune aadress Kuldnoka 4), selja taga mitmekuine suur raamatufondi puhastus- ja kolimistö. Kraami tuli ühest kohast teise vedada veoautoga, kolimisel abistasid ka Sauga kooli õpilased.

Väike kahetoaline korter jäi aga kasvavale raamatukogule peagi kitsaks ning aasta pärast õnnestus see vahetada samas majas asuva kolmetoalise korteri vastu. Nõukogude ajast mäletab Ene tohutut hulka kohustuslikku paberitööd – aasta tööplaanid, kvartali tööplaanid, aastaaruanded, kvartalija kuuaruanded, raamatufondi kataloogimine – tema tööleasumise ajal puudus raamatukogul igasugune kataloog, ja ümberkataloogimine, kui kõrgemalt poolt anti uued

suunised. „Kogu aeg oli nina paberites!“ meenutab Ene Tiismaa. Kohustuslikus korras tuli raamatukogudelt teha ka ideoloogilist propagandat, panna üles näitusi ja korraldada üritusi. „Parteikomitee instruktoreid käisid kontrollimas. Panin väljapaneku või näituse välja, Lenini teosed ka ja oligi korras!“ Ene muigab tagantjärele, kuidas parematele tuttavatele sai Lenini või Brežnevi teoseid teiste raamatutega koos laenuatud, et „linnuse kirjas oleks“.

Kuigi rahastus tuli Pärnu rajooni kultuuriosakonnast, oli raamatukogu tihedalt seotud kohaliku sovhoosiga. „Mul tuli isegi mingeid graafikuid majandi lüpsilauta joonestada ja mingeid näitagitatsioone teha – kes on kõige rohkem piima välja lüpsnud ja muud sellist“, toob Ene Tiismaa näite. Raamatukogudegi vahel käis pidev sotsialistlik võistlus, millest tänapäeval annab tunnistust Sauga raamatukogule toona omistatud aukirjade rivi.

Muret, et kohalikus raamatukogus töö otsa saab, ei tekkinud ka Eesti iseseisvumise järel. Raamatukogu üleminek värskeksündinud valla allasutuste hulka tähendas jällegi kõvasti paberitööd. 1994. aastal koliti raamatukogu Jännesselja lasteaia tühjaksjäänud rühma ruumidesse. Ene Tiis-

maa peab hea sõnaga meele tolleaegset valla kommunaal-nõunikku **Jaana Värratit**, kellega koos see keeruline töö üpris valutult kulges. Raamatukogu hakkas koos käima naisteklubi „Helle“.

2004. aastal asus Ene Tiismaa asemel tööle raamatukogu praegune juhataja **Piia Salundi**. Samal aastal sai raamatukogu arvutid ja uus juhataja esimeseks suuremaks ülesandeks raamatukogu kogud andmebaasi kanda. Ehk teisisõnu töö „ninapidi paberites“ asendus tööga „ninapidi arvutis“.

Lasteaia sõbralikust naabrusest tuli aga juba 2005. aastal ümber kolida, kuna laste arv vallas oli kasvanud niipalju, et osutus hädavajalikuks seni raamatukogule peavarju pakunud rühmaruumid jälle sihtotstarbeliselt kasutusse võtta. Raamatukogu uueks kodus sai 80.-tel saun-pesumajaks ehitatud silikaathoone aleviku serval. Aasta pärast avati kõrval asunud seni tühjades ruumides noortekeskus. Raamatukogus hakkasid omavahel mõotu võtma mälumängurid, juba aastaid käib koos kirjandushuviliste selts „Luule“. Täna-seks on ühekordsest ilmetust majast saanud ambitsioonika moega põnev hoone, kus tegevust jätkub nii noortele kui hingelt noortele.

ÕNNITLEMES!

August Puuste	28.11.1913
Helve Joosu	10.11.1927
Valentina Tatter	29.11.1929
Ülo Levant	03.11.1930
Silvi Valge	21.11.1930
Maia Raidmets	22.11.1931
Vaike Popova	24.11.1931
Aleksander Pallo	30.11.1933
Zinaida Grak	11.11.1934
Salme Talts	03.11.1935
Meida Hermet	09.11.1935
Mihhail Jemeljanov	10.11.1935
Mikhail Arohtsejev	11.11.1935
Helmut Kuk	11.11.1935
Jaana Orav	25.11.1935
Aita Niklus	08.11.1936
Arvi Joo	01.11.1937
Maaim Lensment	12.11.1938
Viktor Volkov	12.11.1938
Asta Ükskask	14.11.1938
Helgi Aaviste	07.11.1939
Viktor Haltsonen	30.11.1939
Vello Lappmaa	02.11.1940
Evi Männe	29.11.1940
Leo Agasild	08.11.1941
Vaike Käani	13.11.1941
Maie Merilaine	16.11.1941
Astri Mäeste	22.11.1941

Tervist, õnne, headust ja meelerahu kõikidele sünnipäevaleste soovivad Sauga Vallavalitsus ja Sauga Vallavolikogu

Palume kindlasti teatada, kui te ei soovi oma sünnipäeva äramärkimist Sauga Sõnumites!

VASTSÜNDINUD
VALLAKODANIKUD

Rico-Robin Valgepea	06.10.2011
Loore-Lee Valgepea	06.10.2011
Angeline Filippov	11.10.2011
Karola Goldschmidt	21.10.2011
Eric Samuel Lust	21.10.2011
Naomi Pikkor	24.10.2011

Õnnitleme emasid-isasid!

VALLA PENSIONÄRID!
Olete oodatud 5. jaanuaril kell 12.00 Sauga kiviaita.
Registreerimine sotsiaaltöötajate juures, info tel 442 0729, osavõtumaks 5 eurot

MÄLESTUST MATTA EI SAA...

Ljubov Nõmm	07.09.1945 - 17.10.2011
Salme Kägu	04.11.1929 - 19.10.2011
Aino Raidla	10.11.1929 - 27.10.2011
Elvi Kiviselg	13.04.1932 - 29.10.2011
Hele Mägi	18.11.1958 - 11.11.2011